

Vlaanderen
is kansrijk opgroeien

Raadgevend comité Opgroeien Jaarverslag 2024

INHOUD

Voorwoord	3
Samenstelling raadgevend comité	4
Vergaderingen van het raadgevend comité.....	5
1 Startvergadering	5
2 Voorbereidende vergadering	5
3 Raadgevend comité	5
4 Kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning	6
6 Kamer adoptie	7
Adviezen	7
Werking raadgevend comité	7

VOORWOORD

Het jaar 2024 werd gekenmerkt door een verkiezingsjaar, de start van een nieuwe Vlaamse Regering met een nieuw Vlaams Regeerakkoord, én een nieuwe minister voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met een nieuwe beleidsnota.

Ook binnen het Agentschap Opgroeien was er een nieuw memorandum, en na het vertrek van Bruno Vanobbergen, een nieuwe waarnemend administrateur-generaal, Leo Van Loo.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat 2024 voor het Raadgevend Comité Opgroeien in het teken stond van kennismaking. Kennismaking met de nieuwe beleidsvisies en ambities. De toelichting van het regeerakkoord, de beleidsnota en het memorandum van Opgroeien mondde uit in een vraag naar actieve betrokkenheid van het Raadgevend Comité in de verdere concretisering van de geformuleerde doelstellingen. Om hier input voor te leveren, worden in het komende werkjaar werksessies rond verschillende thema's ingepland. We hopen met het Raadgevend Comité op deze manier ook proactief onze adviserende stem in de toekomst nog sterker te kunnen laten klinken.

Er was ook opnieuw ruimte voor kennismaking tussen de verschillende sectoren. Van de vijf vergaderingen van het Raadgevend Comité, werden voor vier van deze vergaderingen ook de leden van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsopvang uitgenodigd. De intersectorale en geïntegreerde aanpak die ook in het vorige jaarverslag reeds werd benoemd, zet zich sterk door en de kruisbestuiving tussen de sectoren zorgde opnieuw voor rijke en boeiende gesprekken.

Daarnaast was 2024 ook een jaar van reflectie. Zoals dat hoort bij een adviesorgaan, vooral veel reflectie over de beleidsevoluties en regelgeving, wat resulteerde in onze adviezen. Het merendeel van onze adviezen handelde over de sector kinderopvang, wat natuurlijk niet abnormaal is gezien de crisis waar deze sector doorging.

Maar er was ook tijd voor zelfreflectie. Er werd een enquête afgenomen onder de leden van het Raadgevend Comité en de kamers over de werking van onze adviesstructuren. Het doel is het Raadgevend Comité Opgroeien toekomstproof te maken, met een aangepaste organisatiestructuur die aansluit op de actuele verwachtingen van een adviesorgaan.

2024 was, bij de start van een nieuwe regeerperiode, misschien een eerder rustig jaar wat betreft nieuwe regelgeving -en bijgevolg adviezen-, maar het was zeker geen rustig jaar voor onze sectoren en alle mensen die mee bijdragen aan het kansrijk opgroeien van kinderen en jongeren in Vlaanderen en Brussel. Heel wat nieuwe evoluties staan in de stijgers en dit vraagt bijzondere inspanningen en engagementen van de mensen op het terrein. We hopen als Raadgevend Comité Opgroeien vanuit onze expertise te kunnen bijdragen aan een goede doorvertaling van de beleidsevoluties, zodat de ondersteuning, hulp- en dienstverlening aan kinderen, jongeren en hun gezinnen nog kwalitatiever en duurzamer kan worden uitgebouwd, en om zo de ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren te maximaliseren.

Mieke Segers

Voorzitter raadgevend comité Opgroeien

SAMENSTELLING RAADGEVEND COMITÉ

Sinds 1 september 2019 zijn de raadgevend comités bij het agentschap Kind en Gezin en het Vlaams Centrum voor Adoptie en het intersectoraal raadgevend comité bij het agentschap Jongerenwelzijn hervormd tot één raadgevend comité. Daarbij zijn twee kamers opgericht: een kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning en een kamer adoptie.

Het raadgevend comité verleent adviezen, met het oog op de realisatie van een intersectoraal en geïntegreerd jeugd- en gezinsbeleid. Het raadgevend comité geeft advies aan de leidend ambtenaar van het agentschap. Het kan ook op eigen initiatief advies formuleren. De kamers werken binnen de bevoegdheid van het raadgevend comité om specifieke sectorale adviezen aan te leveren.

Het raadgevend comité van het agentschap Opgroeien regie bestaat uit 30 leden:

- Acht vertegenwoordigers van de gebruikers van de ondersteuning en dienstverlening die wordt georganiseerd door het agentschap en door de departementen en agentschappen die betrokken zijn bij de integrale jeugdhulp. Vier ervan worden aangebracht door het Cliëntenforum.
- Acht vertegenwoordigers van de voorzieningen die actief zijn op het terrein van het agentschap en van de departementen en agentschappen die betrokken zijn bij de integrale jeugdhulp.
- Drie vertegenwoordigers van de werknemers van de voorzieningen.
- Drie vertegenwoordigers van de werkgevers van de voorzieningen.
- Twee afgevaardigden namens de jeugdmagistratuur.
- Zes onafhankelijke deskundigen.

De kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning bestaat uit 20 leden:

- Twee vertegenwoordigers van de gebruikers van de ondersteuning en dienstverlening die het agentschap organiseert op het terrein van kinderopvang of preventieve gezinsondersteuning.
- Zes vertegenwoordigers van de voorzieningen die actief zijn op het terrein van kinderopvang of preventieve gezinsondersteuning.
- Drie vertegenwoordigers van de werknemers van de voorzieningen.
- Drie vertegenwoordigers van de werkgevers van de voorzieningen.
- Zes onafhankelijke deskundigen.

De kamer adoptie bestaat uit 12 leden:

- Drie vertegenwoordigers van de adoptieouders en geadopteerden.
- Drie vertegenwoordigers van de voorzieningen die werkzaam zijn op het taakgebied van het Vlaams Centrum voor Adoptie.
- Drie vertegenwoordigers van de werknemers van de voorzieningen.
- Drie onafhankelijke deskundigen.

De leden van het raadgevend comité en hun plaatsvervangers werden benoemd voor een periode van 4 jaar. Op 14 juli 2023 legde de Vlaamse regering de nieuwe samenstelling vast. Het besluit trad in werking op 1 september 2023. Op 22 augustus 2023 bekrachtigde minister Hilde Crevits:

- Mieke Segers en Jeroen Sleurs in hun rol als voorzitter, resp. ondervoorzitter van het raadgevend comité;

- Ann Lobijn als voorzitter van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning;
- Johan Vanderfaeillie als voorzitter van de kamer adoptie.

Als gevolg van de uitstroom van verschillende effectieve en plaatsvervangende leden besliste de Vlaamse regering op 6 juli 2024 de oorspronkelijke samenstelling te wijzigen.

VERGADERINGEN VAN HET RAADGEVEND COMITÉ

1 STARTVERGADERING

De startvergadering van het raadgevend comité en de kamers vond plaats op 20 september 2023. De leden en plaatsvervangende leden werden verwelkomd door Bruno Vanobbergen, toenmalig administrateur-generaal Opgroeien, en maakten kennis met de werking van het raadgevend comité.

2 VOORBEREIDENDE VERGADERING

De voorbereidende vergadering stelt de agenda op voor het raadgevend comité en de kamers. Aan deze vergadering nemen deel: de voorzitter van het raadgevend comité, de voorzitters van de kamers, de secretaris, de leidend ambtenaar en enkele leden van het managementteam Opgroeien.

In 2024 is de voorbereidende vergadering in totaal elf keer bijeengekomen, waarvan tweemaal fysiek.

3 RAADGEVEND COMITÉ

In 2024 kwam het raadgevend comité vijf keer bijeen: vier keer fysiek en een keer digitaal. Bij vier van de vijf vergaderingen sloten ook leden van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning aan.

Tijdens de bijeenkomsten werden de leden van het raadgevend comité geïnformeerd over:

- de jaarcijfers jeugdhulp van 2022;
- een traject van het Agentschap met de Vertrouwenscentra kindermishandeling;
- het implementatietraject Vroeg en Nabij;
- de monitoring van het aanbod preventieve gezinsondersteuning;
- een update met betrekking tot OverKop
- het Memorandum Opgroeien;
- het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota van Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen;
- de resultaten van de evaluatie van de werking van het raadgevend comité.

Tijdens de vergadering van 28 maart presenteerde het Cliëntenforum zijn Leidraad Beleidsparticipatie. Deze presentatie resulteerde in waardevolle aanbevelingen voor de vergaderingen van het raadgevend comité.

Tijdens een gezamenlijke vergaderingen, met de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning, werd op 15 mei 2024 het Memorandum Opgroeien besproken en op 27 juni werd de opvolging van het aanbod preventieve gezinsondersteuning toegelicht. Op 24 oktober lichtte David Debrouwere¹ het regeerakkoord toe, waarna een eerste uitwisseling volgde over relevante onderwerpen voor het raadgevend comité. Op 19 december presenteerde Jan Bots² de belangrijkste punten uit de beleidsnota van minister Caroline Gennez, met nadruk op het Masterplan Jeugdhulp en de overdracht van de gemeenschapsinstellingen naar het Agentschap Justitie en Handhaving.

4 KAMER KINDEROPVANG EN PREVENTIEVE GEZINSONDERSTEUNING

In 2024 kwam de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning negen keer bijeen: zes maal fysiek en drie maal digitaal. Op 6 februari werd in een spoedzitting, samen met het raadgevend comité, advies gegeven over dringende wijzigingen aan besluiten rond kinderopvang. Kamerleden konden ook deelnemen aan vier vergaderingen van het raadgevend comité (zie punt 3).

Tijdens de bijeenkomsten werden de leden van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning geïnformeerd over:

- de oproep voor pilootprojecten Zorg en Ondersteuning en pilootprojecten Vroegdiagnostiek;
- de acties uit de septemberverklaring 2023 van de Vlaamse regering en hoe het Agentschap deze uitvoert;
- een voorstel tot wijziging van de opleiding basiszorg en ondersteuning van minister Ben Weyts;
- de resultaten van een participatief traject onder begeleiding van WhoCares? Over de toekomstige ondersteuning van de kinderopvang;
- het curriculumdossier voor het zevende jaar kinderbegeleider;
- de opvolging van het decreet kinderopvang baby's en peuters
- de uitdagingen en de voorgestelde maatregelen met betrekking tot het organiseren van vervangende opvang voor kinderen die te maken hebben met de sluiting van een kinderopvanglocatie;
- de wijze waarop het Agentschap vrijgekomen subsidies opnieuw wil inzetten;
- de stand van zaken rond de proeftuinen 'Partnerschappen kinderopvang en bedrijven';
- de resultaten van de evaluatie van de pedagogische kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang voor baby's en peuters;
- Memorandum Opgroeien;
- het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota van Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen.

Tijdens drie werksessies bespraken leden van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning de uitbreiding van kinderopvangplaatsen. Ze evalueerden het recente beleid en formuleerden gezamenlijke aanbevelingen.

¹ David Debrouwere is algemeen directeur binnen het Agentschap Opgroeien.

² Jan Bots is raadgever op het kabinet van Vlaams minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

6 KAMER ADOPTIE

De kamer adoptie kwam in 2024 niet meer samen.

ADVIEZEN

In 2024 formuleerde het raadgevend comité 5 adviezen, waarvan er 3 werden uitgebracht op vraag van de leidend ambtenaar (Tabel 1). Eén advies kwam er op expliciete vraag van de leden van het raadgevend comité. Vier adviezen waren verwant aan regelgevende initiatieven binnen het beleidsdomein kinderopvang.

Tabel 1 - Aantal adviezen raadgevend comité naar beleidsdomein en aanvrager van het advies

	Leden raadgevend comité en kamers	Leidend ambtenaar	Totaal
Jeugddelinquentie	1		1
Kinderopvang	1	3	4
Totaal	2	3	5

Het raadgevend comité adviseerde op eigen initiatief over het wijzigingsdecreet rond ouderlijke verschijningsplicht in het jeugddelinquentierecht, stelde kritische vragen over de meerwaarde en stuurde het advies naar de betrokken ministers.

Het raadgevend comité bekrachtigde ook nog de adviezen van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning over het curriculum voor het zevende jaar kinderbegeleider en het toekomstig kader voor de gesubsidieerde kinderopvang.

De leden van de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning hielden er aan op eigen initiatief aanbevelingen te formuleren voor de uitbreiding kinderopvang. Het advies werd bekrachtigd door het raadgevend comité. De 'Aanbevelingen voor de toekomstige uitbreidingen kinderopvang baby's en peuters' werd als advies overgemaakt aan minister Gennez, die enkele punten opnam in haar Plan kinderopvang 2025-2029.

Vanwege de urgentie zijn drie van de vijf adviezen bekrachtigd middels een schriftelijke raadpleging.

Alle adviezen staan op de [website van Opgroeien](#).

WERKING RAADGEVEND COMITÉ

In de zomer van 2024 evalueerden de leden van het raadgevend comité en de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning hun eerste werkjaar in de nieuwe samenstelling. 28% van de leden van het comité en 41%, van de leden van de kamer vulden daartoe een schriftelijke enquête in.

Op basis van de enquête lezen we de vraag naar het herdenken van de organisatiestructuur van het raadgevend comité Opgroeien regie. Immers, het raadgevend comité 'as is' voldoet niet meer aan de

gewijzigde noden van een agentschap dat, in het verlengde van de Vlaamse regering, kiest voor transversaal en geïntegreerd werken.

De leden van het raadgevend comité en de kamer kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning plaatsten ook vragen bij de samenstelling van het adviesorgaan. Ze wezen op de nood aan specifieke – idealiter academische – expertise en het ontbreken van input vanuit kansengroepen (cf. opdrachten inzake het Groeipakket).

Tot slot onthouden we vanuit de enquête de vraag naar een meer proactieve werking. In 2025 werken daarom vier inhoudelijke werkgroepen aan adviezen over:

- administratieve lastenverlaging;
- preventief beleid;
- het masterplan Jeugdhulp;
- de evaluatie van de subsidies.